

کانی پوتنی سیت

مترجم: فرخ برزگر

کلیدواژه‌ها: کانی، پوتنی سیت، سنگ‌های آتشفشانی، فرایند تفریق
 نام کانی پوتنی سیت^۱ از نام یک زوج دانشمند که هر دو از اساتید دانشگاه مونستر^۲ آلمان بودند، یعنی خانم دکتر کریستین پوتنیس و پروفسور اندرو پوتنیس^۳ گرفته شده است.
 این دو پژوهشگر در دانش کانی‌شناسی و به‌ویژه در علوم مربوط به فاز تغییر شکل^۴ در کانی‌ها و شناخت رویه کانی‌ها (رشد بلور و فرایند تفریق^۵) نقش مهم و برجسته‌ای دارند.
 فرمول این کانی عبارت است از:

$SrCa_4Cr_3(CO_3)_8(SO_4)(OH)_2 \cdot 25H_2O$
 رنگ آن ارغوانی بنفش است و در سیستم ارتورمبیک^۶ متبلور می‌شود. این کانی دارای رخ‌های خوب در سطوح [۰۰۱] و [۰۱۰] و [۱۰۰] است و به‌طور نامساوی شکنندگی دارد. سختی این کانی در سامانه موهس^۷ ۱/۵ تا ۲ است و رگه‌های آن صورتی رنگ‌اند.

کانی پوتنی سیت در سال ۲۰۱۴ میلادی در قاره خرس قطبی^۸، یعنی استرالیای باختری و به‌هنگام عملیات معدن کاوی پیدا شد و چنان‌که از فرمول آن برمی‌آید دارای خواص شیمیایی بی‌همتایی است که به‌نظر نمی‌رسد به هیچ یک از خانواده‌های کانی‌شناختی ارتباطی داشته باشد.

پوتنی سیت به‌صورت بلورهای شبه‌مکعب کوچک با اندازه ۲۰/۵ میلی‌متر در سنگ‌های آتشفشانی یافت می‌شود و بلورهای آن به رنگ ارغوانی مات با طیف چندرنگی^۹ مشخصی (از ارغوانی مات تا خاکستری آبی مات بر حسب زاویه نگرش) هستند و هنگامی که روی سطح صاف ساییده شود از خود رگه‌های صورتی بر جای می‌گذارد.

پی‌نوشت‌ها

1. Putnisite 2. Munster 3. Christine & Andrew Putnis
4. Transformation Phase 5. Dissolution Process
6. Orthorhombic 7. Mohs 8. Polar Bear
9. Pleochroism

منبع: وبگاه‌های گوناگون